

(1)

การเรียนออนไลน์ : การเตรียมความพร้อมปัจจัยพื้นฐานของโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีผลต่อรูปแบบการดำเนินชีวิตของประชากรโลกอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ทุกภาคส่วนมีการปรับตัวและพัฒนาการดำเนินงานต่างๆ ให้สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนั้น นั่นคือ การลดหรือเลี่ยงการรวมตัวของกลุ่มคน

ผลนั้นส่งผลถึงระบบการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน โดยเฉพาะการจัดการศึกษาที่มีการรวมตัวของผู้เรียนและผู้สอน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ในฐานะห้องปฏิบัติการเพื่อทดลองการจัดการเรียนการสอนในระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา ของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จึงได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียน

แนวคิดสำคัญในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียน คือ การจัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ที่ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียนเช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ ตลอดจนสามารถทบทวนบทเรียนด้วยตนเองบนฐานข้อมูลการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ที่ผู้สอนบันทึกไว้

แนวคิดดังกล่าว ยังผลให้มีการเตรียมความพร้อมปัจจัยพื้นฐานเพื่อรองรับการสร้างระบบ การสร้างห้องเรียน และการสร้างบทเรียน ที่มีรายละเอียดและต้องอาศัยปัจจัยสำคัญของโรงเรียน ซึ่งมี 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ **Hardware Software และ Humanware** ดังกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้

Hardware โรงเรียนได้เตรียมสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา ตลอดจนอุปกรณ์ที่ตอบสนองและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ เช่น คอมพิวเตอร์ ห้องถ่ายทำและบันทึกการสอน (**studio**) และหน่วยเก็บข้อมูลของระบบ เป็นต้น

Software ในเบื้องต้นโรงเรียนได้รับการสนับสนุนโปรแกรม **Microsoft Teams** จากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม ซึ่งโปรแกรมห่วงการดังกล่าวมีคุณสมบัติที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

Humanware นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนและสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์ กล่าวคือ เครื่องมือและระบบต่างๆ จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลย่อมเกิดจากผู้ใช้งาน (**User**) ในมิติต่างๆ ซึ่งแบ่งผู้ใช้งานสามารถแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ผู้ดูแลระบบ ผู้สอน และผู้เรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้ดูแลระบบ ความหมายของผู้ดูแลระบบในที่นี้ มีความหมายสองนัย คือ ผู้บริหารที่ดูแลระบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ และผู้ดูแลระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ บทบาทของผู้บริหารในฐานะผู้ดูแลและบริหารจัดการการเรียนออนไลน์ ต้องมีการบริหารจัดการปัจจัยสำคัญ ได้แก่ **Hardware Software** และ **Humanware** ให้มีประสิทธิภาพพร้อมปฏิบัติงาน ส่วนบทบาทของผู้ดูแลระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหา พัฒนาระบบ ตอบข้อซักถาม ตลอดจนให้ความรู้แก่ ผู้สอน และผู้เรียนซึ่งหมายรวมถึงผู้ปกครอง

ผู้สอน บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ คือ การพัฒนาและปรับบทบาทของผู้สอนในชั้นเรียนปกติ มาเป็นผู้จัดการเรียนรู้โดยมีสื่อเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยยังคงไว้ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์ต่อผู้เรียน มีการวิเคราะห์และพัฒนารูปแบบการเรียนออนไลน์ให้ตอบสนองของผู้เรียน โดยข้อมูลดังกล่าวได้มาจากการสังเกตของผู้เรียน และการเก็บข้อมูลจากฝ่ายวิชาการและงานยุทธศาสตร์การวิจัยของโรงเรียนผ่านผู้ดูแลระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์

ผู้เรียน บทบาทของผู้เรียนซึ่งหมายรวมถึงผู้ปกครอง คือ การให้ข้อมูลแก่ผู้สอนและผู้ดูแลระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ ซึ่งติดต่อสื่อสารกับผู้เรียนผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ของผู้เรียนมากที่สุด ทั้งนี้ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้มีความรับผิดชอบและจัดการตนเองเพื่อให้ความพร้อมในการเรียนแบบออนไลน์

ในช่วงระยะเวลาที่เกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ประมาณ 1 เดือนที่ผ่านมาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) ได้พัฒนา **Hardware Software** และ **Humanware** เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคม ตลอดจนเป็นแนวทางในการทดลองการจัดการศึกษาอย่างมีพลวัต เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนิสิตครูและสถาบันการศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษาต่อไป

4 พฤษภาคม 2563

เรียบเรียงจากบทสัมภาษณ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวลิต สูงใหญ่

ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม)

โดย อาจารย์ ดร.ปราโมทย์ สกุลรักความสุข

โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) คณะศึกษาศาสตร์ มศว